

GDK 116.11 + 174.7 Abies concolor : (497.12 Prekmurje)
K.b.: varstvo gozda, pršica, koloradska jelka, Abies concolor, Prekmurje,

ln=5599

ID=1020838

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Slovenian Forestry Institute
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Poročevalska, diagnostična in
prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

Semesadike Mengeš
Ga. Majda Cipot, vodja drevesnice
Drevesnica Tišina NN
9251 TIŠINA

Zadeva: Pršice na koloradski jelki (*Abies concolor*) v Prekmurju.

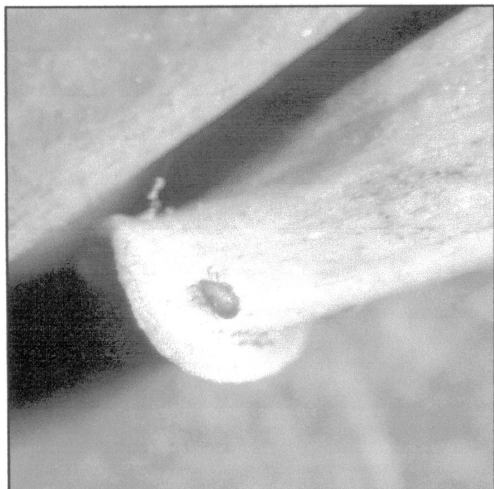
V petek, 11. 10. 2002, smo od vas po pošti prejeli vejico koloradske jelke (*Abies concolor*), ki raste v Prekmurju in se ji sušijo vršički iglic, iglice ji rumenijo in odpadajo. Drugih podatkov o drevesu nimamo, razen, da raste ob robu pokopališča. Zanima vas vzrok za hiranje jelke in možnosti za ukrepanje.

Vzorec smo pregledali v Laboratoriju za varstvo gozdov GIS s stereolupo Olympus SZX 12, mikroskopirali z mikroskopom Olympus BX 51 in slikali z digitalno kamero Olympus Camedia C-2000Z.

Pri pregledu z binokularjem smo ugotovili, da so na vejici pritrjene samo iglice, ki so stare eno leto. Njihova barva je svetlo rumena in številnim iglicam so odmrli vrhovi. Na iglicah smo opazili pršice, ki jih je bilo več vrst. Na Sliki 1 in 2 sta prikazani dve vrsti, na Sliki 2 je pršica na nitki, ki si jo je spredla. Na odmrlih vršičkih iglic so bila trosišča gliv (Slika 3), ki pa so bila stara in prazna in zato nismo mogli determinirati vrste. Enoletni poganjki in tudi iglice so delno preraščeni z algami in skorjastimi lišaji (Slika 4).

Domnevamo, da so pršice najpomembnejši škodljivi dejavnik, ki je vzrok za slab izgled koloradske jelke. Vendar pršice ne povzročajo sušenja vršičkov iglic (pač pa porumenelost in takojšnje odpadanje, odmiranje iglic – porjavlost je pri napadu pršic kratkotrajna, ker iglice običajno hitro odpadajo). Onesnaženost rastišča z dušikovimi spojinami je velika, kar kaže hiter razvoj epifitskih mikroorganizmov na vejicah in iglicah. Povečane količine dušika na splošno povzročajo večjo občutljivost rastlin na škodljive biotske in abiotske dejavnike.

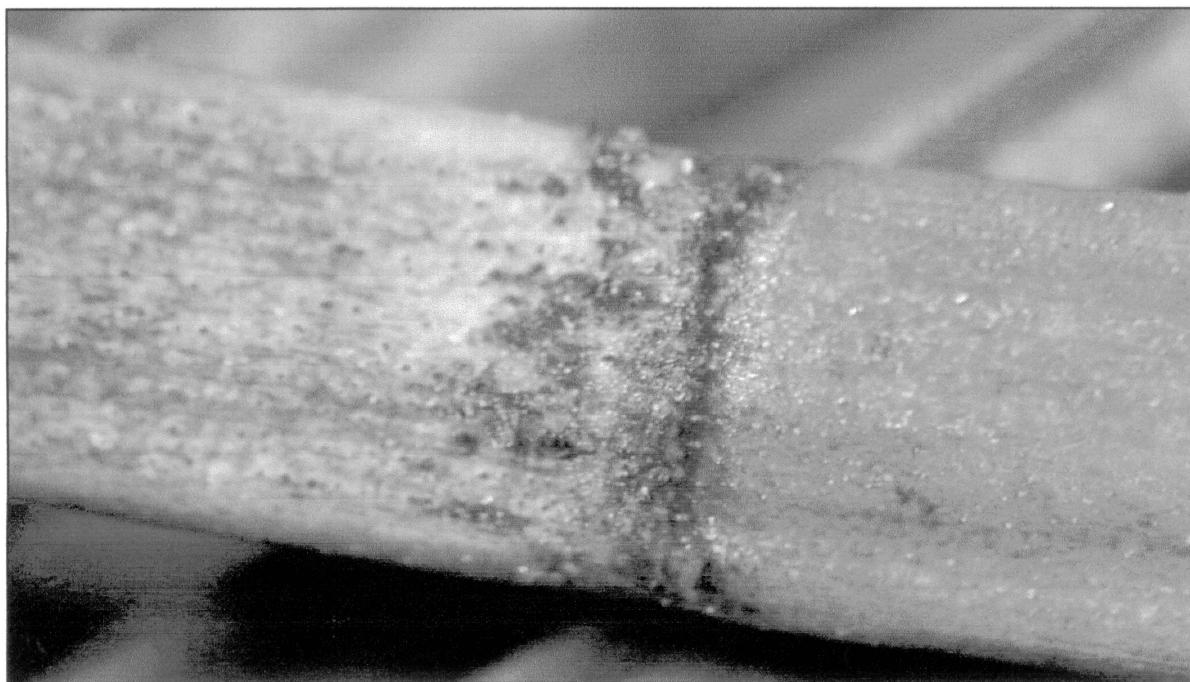
Najverjetneje je rastišče, kjer je posajena koloradska jelka, presuho za to vrsto. Zaradi sušnih stresov odmirajo vršički iglic in preraščajo jih saprofitske glive, zaradi tople in sušne lege se namnožijo pršice, ki povzročajo rumenenje in odpadanje iglic.

Slika 1. Pršica na bazi odmrle iglice

Slika 2. Pršica prelka na nitki med dvema iglicama

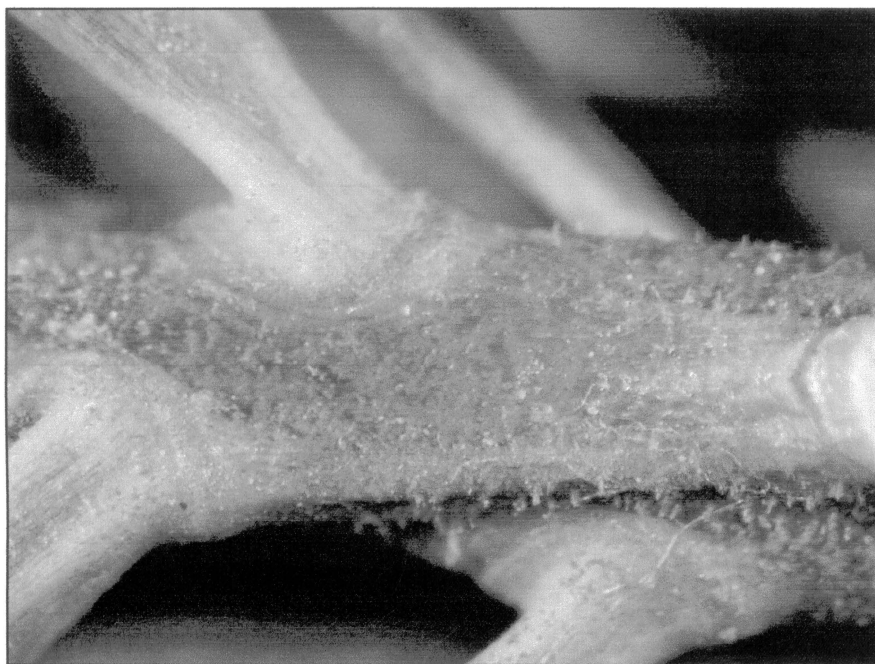

Slika 3. Na odmrlem delu iglice so se naselile nedeterminirane saprofitske vrste gliv

Podajamo kratko informacijo o možnostih zatiranja pršic.

Pršice lahko povzročajo deformacije iglic, rumenenje in njihovo odpadanje. S sesanjem sokov iz iglic in toksičnimi izločki lahko povzročijo tudi tako močne izgube iglic, da iglavci odmrejo (pogost pojav s pritlikavimi iglavci na pokopališčih). Namnožitev pršic je pogosta na suhih rastiščih – osončenih, z malo zračne vlage. Prvi ukrep proti pršicam je povečanje talne in zračne vlage (npr. večkratno škropljenje krošnje z vodo). Če to ne pomaga, lahko škropimo z akaricidi (posebni pesticidi, namenjeni zgolj za zatiranje pršic). Ker akaricidi delujejo le na jajca ali le na odrasle pršice, jih moramo uporabiti vsaj dvakrat v 14 dnevnem razmiku

(najustrezneje bi jih bilo uporabiti v spomladanskem obdobju, da preprečimo namnožitev poleti).

Slika 4. Enoletni poganjek in iglice preraščajo alge in skorjasti lišaji

Sestavil

Mag. Dušan Jurc

Ljubljana, 11. 10. 2002

Direktor

prof. dr. dr. h.c. Niko Torelli

